

vzhledem na obhajobu jeho při hlavním přelíčení, že mu Augusta S-ová o tom, že jí ještě není 14 let, řekla teprve po otěhotnění, a že to dříve nevěděl, mohli porotci, šetříce zásad Šu 326 tr. ř., odpověděti k otázce I. záporně, ač nepochybovali o tom, že závadné soulože skutečně se staly.

Čís. 1994.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Výrok, že útok pachatelův byl namířen proti demokraticko-republikánské formě Československé republiky, jest skutkovým zjištěním.

Pokud hlásání komunistických zásad mládeži spadá pod ustanovení Šu 14 čís. 1 zákona.

V subjektivním směru stačí k skutkové povaze přečinu rušení obecního míru dle Šu 14 čís. 1 zákona vědomí pachatelovo o protizákonnosti jeho činění.

(Rozh. ze dne 27. května 1925, Zm I 213/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 9. února 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecního míru podle Šu 14 čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Právnímu posouzení věci nelze činiti důvodných výtek. Nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaný za své řeči uvedl, že se komunistická mládež dnes sešla, by dala výraz své nespokojenosti nad systémem, s kterým nelze souhlasiti, by vyvinula svoje síly, dokud nebude dosavadní systém zaměněn za systém vlády dělníků a rolníků, a že za další řeči charakterisoval nespokojenost mládeže a řekl: »Jsme nositeli hnutí, které podvrátí základy spuchřelého světa, by je nahradilo vládou dělníků a rolníků, vládou komunistickou.« Soud vzal dále za zjištěno, že obžalovaný měl při slovech těch na zřeteli poměry v Československé republice a že jeho útok byl namířen proti demokraticko-republikánské formě Čs. státu. Jen tento skutkový podklad se zákonem porovnávati je stížnost při uplatňování hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. oprávněna a jen na tomto podkladě jest jí nastoupiti důkaz, že zákona nebylo použito správně. Pokud se proto stížnost od této základny odchyluje a zejména znova uplatňuje, že výrok, pro nějž byl obžalovaný odsouzen, zněl a byl míněn jen všeobecně a že zákon takových výroků nepotlačuje, nelze k ní přihlížeti. Nezáleží na tom, že se obžalovaný ve své řeči nezabýval výslovně žádným z ústavních principů v čís. 1 Šu 14 zákona na ochranu republiky vypočtených a že zejména ani slovem se nezmínil o demokraticko-republikánské for-

mě Čs. státu. Stačí, že k tomu ukazují smysl a obsah závadných projevů jakož i okolnosti případu. Tak je tomu i zde a dospěl také nalézací soud v uvážení celkového průvodního materiálu k přesvědčení, že útok obžalovaného byl namířen proti demokraticko-republikánské formě Čs. státu. Tento výrok o směru vůle obžalovaného je zjištěním skutkovým; zjištění to odpovídá postupu logičnosti a není stíženo ani jinou formelní vadou dle čis. 5 Šu 281 tr. ř. Výrok ten netrpí však ani právním omylem. Neboť, uváží-li se, že obžalovaný mluvil o dosavadním systému, o nespokojenosti s ním, o nahrazení případně záměně jeho za systém jiný, totiž za vládu dělníků a rolníků, vládu komunistickou, je na snadě, že předmětem útoku byla platná nyní demokraticko-republikánská forma vládní, s níž zastanci politického smýšlení, obžalovaným vyznávaného, nesouhlasí, ji napadají a násilným způsobem nahraditi chtějí diktaturou proletariátu, to jest vládou jedné třídy společenské nad druhými.

Stížnost namítá dále, že řeč obžalovaného nelze podříditi pojmu »pobuřování«; nedotýkala prý se jednak stěžejních principů, vytčených v čis. 1 Šu 14 zákona na ochranu republiky, jednak nevykazovala intensity, pojmem tím vyžadované, ježto byla pronesena o běžných otázkách hospodářských. Bylo však již doličeno, že citovaná slova čelila svým obsahem a svým smyslem proti demokraticko-republikánské formě Čs. státu, byť i obžalovaný nebyl výslovně použil tohoto výrazu, ale mluvil pouze o systému. Neodpovídá dále zjištěním rozsudku, že obžalovaný pojednával výhradně o otázkách hospodářských, nehledě ani k tomu, že ani to by se nesmělo diti způsobem, opodstatňujícím pobuřování ve smyslu čis. 1 Šu 14 zákona na ochranu republiky. Pravda je, že slovem »pobuřování« je míněna nejsilnější činnost popuzovací nebo podněcovací. Takovou však činnost obžalovaného byla již vzhledem ke způsobu řeči obžalovaného a k povaze jednotlivých jím použitých výrazů. Mluvilť dle relace Dra M-e, na niž se tento svědek při svých svědeckých výpovědích odvolával a již nalézací soud učinil podkladem svého přesvědčení, mezi jiným o měšťáckém ovzduší křiklavé reakce, o nenáviděném systému, bahnu života, vyssávání, o rozpoutaných vlnách moře, o rozhodné chvíli, která nemá rudou mládež najíti nepřipravenou, o podvrácení základů spuchřelého světa atd. a v této těsné souvislosti učinil oba závadné výroky. Nad to nesmí se v daném případě přezíratí rozsudkem zjištěná okolnost, že řeč byla pronesena na četně navštívené schůzi veřejné (několik set osob), a že posluchači byli většinou osoby mladistvé. Je pak nepopíratelnou skutečností, že osoby mladistvé, jednak pro nedokonalý ještě vývin duševní a související s tím nezralost a neustálenost v nazírání na věci politického života, jednak pro lehkou vznětlivost a zvýšenou přístupnost svodům a škodlivým vlivům, jsou zvláště způsobilým a vhodným objektem pobuřování, takže u nich i bez vynaložení nějakých zvláště silných prostředků je možno docíliti protizákonného účinku. Padá dále ještě na váhu, že účastníci schůze byli přívrženci politického směru, jenž nestojí na půdě platného zřízení státního, jehož programovým cílem je naopak násilný převrat a revoluce a zavedení diktatury menšiny nad většinou. Za takových okolností nelze upřítí projevům obžalovaného způsobilost, vyvolati u posluchačů nepřátelský stav

a náladu proti demokraticko-republikánské formě Čs. státu a tudíž je proti ní pobouřiti. Objektivní skutková podstata přečinu obžalovanému za vinu kladeného je proto dána.

Po subjektivní stránce stačí ke skutkové podstatě vědomí pachatele o protizákonnosti jeho činění, totiž o tom, že jeho jednání je s to působiti na jiné ve smyslu nepřátelském právním statkům v čís. 1 Šu 14 citovaného zákona uvedeným. Toto vědomí obžalovaného vzal nalézací soud za prokázáno na základě celého zjištěného děje a zejména se zřetelem na to, že projevy byly učiněny ve veřejné schůzi komunistické a že účastníci schůze byli většinou osoby mladistvé, podléhající ve zvýšené míře protiprávnímu působení na jejich cit. Označuje-li stížnost přesvědčení soudu nesprávným a ze skutečností těch nevyplývajícím, nedoličuje tím po zákonu ani dovolávaného důvodu zmatečnosti čís. 9 a), aniž kterého jiného z důvodů v Šu 281 tr. ř. výlučně vypočtených.

Čís. 1995.

Pod skutkovou podstatu přečinu ve smyslu Šu 303 tr. zák. spadá neslušné chování se nejen v době, kdy kněz s průvodem o Božím těle kolem pachatele šel, nýbrž i po celou dobu, po kterou průvod kolem něho přecházel.

(Rozh. ze dne 27. května 1925, Zm II 63/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 11. listopadu 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky církve ve smyslu Šu 303 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný stál s kloboukem na hlavě na chodníku v bezprostřední blízkosti průvodu Božího těla, že po vyzvání městského strážníka Antonína B-a, aby se vzdálil, se odebral pouze na opačnou stranu průvodu a že také tam zůstal ostentativně státi, maje hlavu pokrytou kloboukem, že dále neuposlechl ani výzvy P-ského, ubírajícího se za baldachynem, který naň, vzdáleného asi tři kroky, volal, by sňal klobouk, a se také z bezprostřední blízkosti průvodu nevzdálil, nýbrž slyše, že jej P-ský nazval grobiánem, se rozčilil a běžel s kloboukem na hlavě k P-skému až do průvodu a se tam s ním hádal. Jeví se tudíž námitka zmatečné stížnosti, že rozsudek nezjišťuje, jak vzdálen byl obžalovaný od průvodu podruhé, totiž v době výstupu s P-ským, přímo svévolnou, stejně jako její další tvrzení, dle něhož prý svědkové H. a Z. udali, že byli s obžalovaným vzdáleni asi na 20 kroků od průvodu, který již přecházel pryč, neboť onoho údaje o počtu kroků neučinil dle protokolu ze jmenovaných svědků ani ten ani onen, H. pak udal pouze, že, když obžalovanému kdosi srazil klobouk, baldachyn (tedy nikoli průvod) byl již pryč. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. zmatečnou stížnost namítá především, že jednání obžalovaného ne-